

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра теорії фізичної культури і спорту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Освітня програма «Середня освіта (Фізична культура)»
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психолого-педагогічні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Мицкан Тетяна Степанівна
Контактний телефон викладача	095-333-10-24
E-mail викладача	tetiana_mytskan@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 13.30
2. Анотація до курсу	

Дисципліна призначена для студентів третього курсу спеціальності 014. Дана навчальна дисципліна є визначальною для розвитку професійної свідомості і соціально-особистісних компетенцій фахівця в галузі фізичної культури.

Навчально-методичний комплекс покликаний ознайомити студентів з теоретичними основами психології фізичної культури для дітей дошкільного віку, а також містить матеріал для можливості застосування отриманих студентами теоретичних знань на практиці. Вивчення навчальної дисципліни «Психологія фізичної культури дітей дошкільного віку» необхідно для оволодіння студентами системою знань, умінь і навичок, необхідних майбутнім учителям фізичної культури. Роль і значення визначається не тільки необхідністю підготовки висококваліфікованих педагогів, а й фахівців-професіоналів в галузі фізичної культури і спорту.

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни - формування професійної майстерності фахівця (інструктора з фізичного виховання у закладах дошкільної освіти). Дисципліна допомагає більш правильно визначити зміст і методи педагогічного процесу, адекватно сприймати особливості окремих дошкільників, раціонально організувати їх навчальну діяльність, планувати майбутньому фахівцю професійну діяльність, враховуючи свої сильні і слабкі сторони, знаходити оптимальні шляхи встановлення взаєморозуміння з дітьми.

4. Компетентності

- ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК-2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК-3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- ЗК-4. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;
- ЗК-5. Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;
- ЗК-6. Здатність спілкуватися (першою) рідною мовою, правильно і логічно будувати своє усне й писемне мовлення;
- ЗК-8. Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної;
- ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК-11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.
- ФК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних

якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури, відповідно до вимог стандарту середньої освіти.

ФК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

ФК-13. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність.

ФК-16. Здатність до організаційної роботи у сфері спортивно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді (зі спортивного туризму й орієнтування), літніх дитячих оздоровчих таборів

ФК-19. Здатність до безперервного професійного розвитку.

5. Результати навчання

ПРН-5. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.

ПРН-6. Розуміє значення та зміст обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі.

ПРН-15. Вміти розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.

ПРН-16. Вміти складати планувальну і звітну документацію, організувати та проводити масові спортивно-оздоровчі заходи та спортивні змагання.

ПРН-24. Здатність спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

ПРН-25. Здатність засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН-26. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.

ПРН-27. Організувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

ПРН-28. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1	014 Середня освіта (Фізична культура)	3	В		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Психологічні основи діяльності вчителя фізичного виховання					
Тема 1. Діяльність вчителя фізичної культури: психологічна характеристика		5,8,12,13	Діяльність вчителя фізичної культури. Здібності, необхідні вчителю фізичної культури. Уміння вчителя	5	Згідно розкладу

	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота		фізичної культури. Стиль діяльності вчителя фізичної культури. Авторитет учителя фізичної культури. Психологічні особливості діяльності тренера. Професійно-значущі особистісні якості тренера. 2 2 6		
Тема 2. Учень як об'єкт діяльності вчителя фізичної культури	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	3,15,20	Загальна характеристика індивіда й особистості Емоційна сфера особистості учня Волова сфера особистості учня Психомоторна сфера особистості учня 2 2 6	5	Згідно розкладу
Тема 3. Діти як суб'єкти пізнання на уроках фізичної культури	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	3,15,19	Увага дітей у навчальній діяльності Сприйняття учнів у навчальній діяльності Мислення учнів у навчальній діяльності 2 2 6	5	Згідно розкладу
Тема 4. Психологічна характеристика діяльності й особистості учителя фізичної культури		4,8,22	Вступ Діяльність учителя фізичної культури Психологічні основи професійної майстерності учителя фізичної культури. Стили діяльності і керівництва учителів фізичної культури	5	Згідно розкладу

	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота		2 2 6		
Модуль 2. Психологія дошкільника					
Тема 5. Педагогічне спілкування як засіб навчання і виховання дітей	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	3,5,8,21	Загальна характеристика педагогічного спілкування Установлення взаєморозуміння між вчителем і учнями Психологія конфліктів Форми впливу вчителя на учнів 2 2 6	5	Згідно розкладу
Тема 6. Спілкування і спільна діяльність дошкільника з ровесниками	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	1,8,10,17	Особливості спілкування і спільної діяльності дошкільника з ровесниками та їх роль у його психічному розвитку Емоційно-практична форма спілкування немовлят Позаситуативно - ділова форма спілкування дошкільників 2 2 6	5	Згідно розкладу
Тема 7. Психомоторні здібності людини		1,3,15	Психомоторний розвиток людини Поняття психомоторних здібностей Психомоторна обдарованість Час реакції і швидкість психомоторного реагування Удосконалення сили і витривалості	5	Згідно розкладу

	Лекція Семинарське заняття Самостійна робота		2 2 6		
Тема 8. Психологічні особливості ігрової діяльності в дошкільному віці	Лекція Семинарське заняття Самостійна робота	3,9,18,22	Розвиток гри у дитини до 3-х років Особливості сюжетно-рольової гри дошкільника Класифікація дитячих ігор. Характеристика творчих ігор дошкільника Характеристика ігор з правилами 2 2 6	5	Згідно розкладу
Тема 9. Психологія пізнання і освоєння рухових дій	Лекція Семинарське заняття Самостійна робота	1,9,6,10	Отримання і перетворення інформації людиною Пізнання світу і свідомість Пізнавальні психічні процеси Принципи розвитку пізнавальних процесів Пізнання у фізичному вихованні Види дій в діяльності людини Дія і рух Психологічна структура рухових навичок Вікові особливості виховання рухових навичок і якостей 2 2 6	5	Згідно розкладу
Контрольна робота			Теми 5-9		Згідно розкладу
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни включає поточний, модульний та семестровий контролю знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у				

	<p>національній шкалі («відмінно» — 5, «добре» — 4, «задовільно» — 3, «незадовільно» — 2), отримані студентами, виставляються в академічних журналах.</p> <p>Модульний контроль проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни — змістового модуля.</p> <p>Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал. Форми модульного контролю та система оцінювання рівня знань та вмінь студентів визначаються кафедрою та відображаються у робочій навчальній програмі дисципліни. Кількість балів за кожний модуль (оцінка контролю у балах) визначаються кафедрою.</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен — форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Форма проведення екзамену може бути письмова, письмово-усна, у формі тестових екзаменаційних завдань. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.</p> <p>Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою:</p> <p><i>5 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв’язання поставлених перед ним завдань.</p> <p><i>4 бали</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.</p> <p><i>3 бали</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам’ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв’язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.</p>

	2 бали – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до іспиту становить мінімум 25 балів, максимум 50 балів; бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.

8. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини.
- У випадку пропуску 5 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену), або його/її підсумкова оцінка буде знижена;
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю;
- Студент має брати активну участь на практичних заняттях;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- Студент на свій вибір має зробити переклад 5 різножанрових текстів, що виносяться на індивідуальну роботу;
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене заняття чи вид контролю;
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Авдеева Н. Н., Мещерякова С. Ю. Вы и младенец: у истоков общения. – М.: Педагогика, 1991. – 160 с.
2. Авдеева А. Дошкольный возраст: Формирование грамматического строя речи // Дошкольное воспитание. – 1993. – № 9. – С. 58–65.
3. Балацька Л. К. Уява в житті дитини. – К.: Знання, 1974. – 46 с
4. Божович Л. И. Личность и её формирование в детском возрасте. – М.: Просвещение, 1968. – 464 с.
5. Веракса А.Н., Социально-психологические аспекты работы спортивного психолога и тренера с командой / А.Н. Веракса, С.В. Леонов // Социальная психология и общество. – 2011. – № 2. – С. 111-122.
6. Выготский Л. С. Детская психология: Собр соч. В 6 т. – Т. 4. – М.: Педагогика, 1984. – 432 с.
7. Горбунов, Г.Д. Психология физической культуры и спорта / Г.Д. Горбунов, Е.Н. Гогун. М.: Academia, 2014. – 272 с.

Додаткова:

8. Захаров А. И. Как преодолеть страхи у детей. – М.: Педагогика, 1986. –112 с.
9. Ильин, Е.П. Психология спорта / Е.П. Ильин. – Питер: Лидер, 2010. – 351 с.
10. Ильин, Е.П. Психология физического воспитания / Е.П. Ильин. – СПб.: Питер, 2006. – 372 с.
11. Коломейцев, Ю.А. Взаимоотношения в спортивной команде / Ю.А. Коломейцев. – М: Физкультура и спорт, 1984. – 172 с.
12. Коломейцев, Ю.А. Социальная психология спорта / Ю.А. Коломейцев. – Мн.: БГПУ, 2005. – 96 с.
13. Коломейцев, Ю.А. Социальная психология спорта/ Ю.А. Коломейцев. –Мн.: БГПУ, 2005. – 126 с.

14. Коррекционная программа для снятия психоэмоционального напряжения (на основе биологической обратной связи) : практическое пособие / Под ред. А. И. Бондарь и др. – Минск: НИИ физической культуры и спорта Республики Беларусь, 2014. – 18 с.
15. Кузьменко, Г.А. Методики развития социального, эмоционального и практического интеллекта юного спортсмена в системе значимых качеств личности: учебное пособие для учреждений высшего профессионального образования, осуществляющих образовательную деятельность по направлению 032100 – "Физическая культура" / Г. А. Кузьменко. – Москва: Советский спорт, 2010. – 558 с.
16. Ложкин, Г.В. Психология спорта: схемы, комментарии, практикум: учебное пособие / Г. В. Ложкин. – Київ: Освіта України, 2011 . – 483 с.
17. Марищук, Л.В. Психология спорта / Л.В. Марищук. – Мн.: Народная асвета, 2006. – 115 с.
18. Марищук, Л.В. Психология физической подготовки и спорта / Л.В. Марищук. – СПб.: Питер, 2005. – 118 с.
19. Марищук, Л.В. Технология формирования волевых качеств в процессе профессионально-прикладной физической подготовке/ Л.В. Марищук, С.А. Гайдук. – Мн.: Народная асвета, 2007. – 123 с.
20. Мельник, Е.В. Психология тренера: теория и практика: метод. рекомендации / Е.В. Мельник, Е.В. Силич, Н.В. Кухтова; Мин. Образ. РБ, УО "Витебский государственный университет им. П. М. Машерова", Ин-т повышения квалификации и переподготовки кадров ВГУ им. П.М. Машерова. – Витебск: ВГУ, 2014. – 55 с.
21. Психология спорта: Монография / Под ред. Ю.П. Зинченко, А.Г. Тоневицкого. – М.: МГУ, 2011. – 424 с.
22. Спортивная психология: учебник для академического бакалавриата / Под общ. ред. В.А. Родионова, А.В. Родионова, В.Г. Сивицкого. – М.: Юрайт, 2015. – 367 с.

Викладач _____ Т.С. Мицкан